

BRUKERPERSPEKTIV BLIND ELEV I GRUNNSKOLEN

Standard morgen - SN/K 186 - 17.02.2022

Siri Smedsrud - Foreldre til blinde barn - ftbb.no

Kort om meg:

Siri Smedsrud:

Mor til blind gutt på 14 som går i 9. trinn på Øraker ungdomsskole i Oslo.

Ungdomsskolen er en “Google-skole” og bruker ikke bøker men internett som kilde til undervisningsmateriell.

Sammen med 3 andre foreldre tok jeg initiativ til å stifte organisasjonen

“Foreldre til blinde barn”

august 2021.

www.ftbb.no

Kort film om Petter

<https://youtu.be/v8MiZgwa0-E>

Grunnleggende blindetekniske hjelpemidler

Leselist:

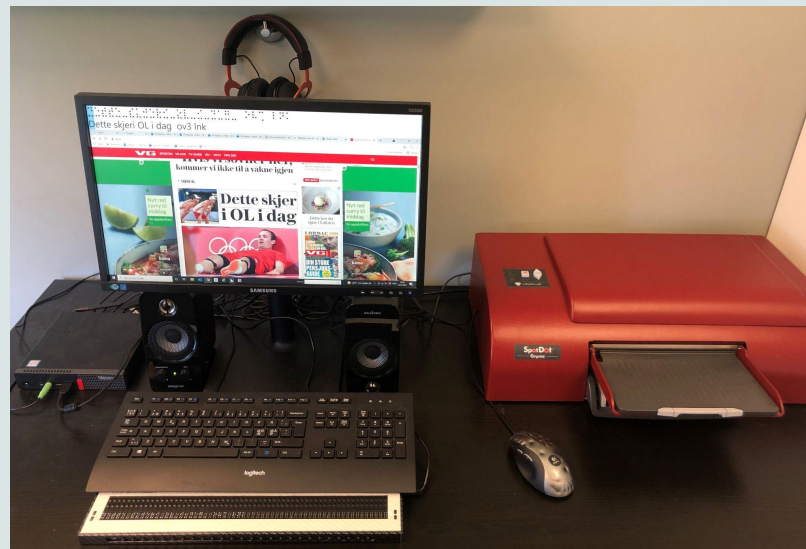
- Ligger nedenfor tastaturet
- Viser teksten på skjermen i punktskrift

Skjermleser:

- Et program som fanger teksten på skjermen og konverterer den til punktskrift på leselist eller lyd

Punktskriver:

- Spesialprinter som kan skrive ut punktskrift

Skjermleser og leselist

Leselistviser: Slik at den seende kan se hva som står på leselisten

Leseramme: Den seende kan se hvor på siden teksten på leselisten er hentet fra

Leselisten består av små staver som går opp og ned

Brukergransesnitt

Blinde brukere med skjermleser:

- Skjermleseren forholder seg til HTML-koden.
- Umulig å navigere
- Informasjonen er utilgjengelig
  - Bilde av tekst (ikke tekst)
  - Ikke meningsfull rekkefølge (finne relevant tekst)

Svaksynte:

- Dårlig kontrast
- Begrensninger på zoom

På www.ftbb.no har vi lagt ut noen tester.

```
<figcaption class="picture_caption">
  <div itemprop="caption">
    <div><p>Solsystemet oppdelt i to forskjellige
    målestokker. Mars, som har ytterste bane i øverste
    figur, har den innerste i figuren under. Innbyrdes
    forhold for planetbanene er tilnærmet riktig, mens
    planetenes størrelse er fortegnet. Dvergplaneten Pluto
    og dens bane (stiplet) er tegnet inn.</p></div>
  </div>
  <div class="picture_attribution">
    <div class="media-attribution-block">
<div class="media-attribution-block_attribute">
  <a itemprop="name" href="
  https://meta.snl.no/Bilder_fra_papirleksikonet
  ">Solsystemet</a> </div>
<div class="media-attribution-block_attribute">
  <span class="media-attribution-block_attribute">
    Av </span>
  <span itemprop="author">KF</span>/Store norske leksikon
  *. </div>
<div class="media-attribution-block_attribute">
  Lisens:
  <a itemprop="license"
  href="/.licenses/restricted">Begrenset gjenbruk</a>
  </div>
  ..
```

Konsekvens av manglende universell utforming

- Digitale læremidler blir solgt som universelt utformede.
- Kommuner/skoler/lærer har ikke kompetanse til å etterse at kriteriene er tilfredsstillt.
- Løsningen blir presentert for den blinde eleven med en forventning av at det virker.
- Når det ikke virker, blir fokus på elevens “manglende digitale ferdigheter”, det blir ikke igangsatt en grundig test av læremiddelet.

Krav til læremidler

Kvalitetskriteriene skal sikre at de digitale læremidlene som gir innkjøpsstøtte møter lovpålagte krav og har FEIDE som påloggingsmulighet. Hvis læremidlene ikke møter kriteriene, er de ikke støtteberettiget. Alle kriteriene må være oppfylt.

Kriterier

- Ja, læremiddelet tilfredsstiller definisjonen av læremidler i gjeldende lovverk [jf forskrift til opplæringsloven](#). Det vil si at det er utviklet til bruk i opplæringen og dekke hele eller deler av kompetansemålene i læreplanverket.
- Ja, læremiddelet foreligger på bokmål og nynorsk til samme tid og til samme pris (gjelder for årskull over 300 elever) [jf opplæringsloven](#) og [f forskrift til opplæringsloven](#).
- Ja, læremiddelet er utviklet etter gjeldende lovverk for personopplysninger [jf personopplysningsloven](#).
- Ja, læremiddelet er utviklet etter gjeldende lovverk for universell utforming av læremidler [jf forskrift om universell utforming av IKT-løsninger](#).
- Ja, læremiddelet har funksjonalitet utover å være en digital utgave av et trykt læremiddel. Det vil si at læremiddelet har flere funksjoner enn muligheten for opplest tekst.

Digitale læremidler = Digitalt utenforskap

- **Få** digitale læremidler tilfredsstill kriteriene for universell utforming.
- **”Ingen”** digitale læremidler er tilgjengelige med blindetekniske hjelpemidler.
- **Alle** er klar over dette, men foreløpig har det skjedd lite:
  - Forlagene/utviklerne: “Er i en prosess...”, “Jobber med saken...”, “Håper neste versjon blir bedre...”
  - KD erkjenner at det er et stykke igjen: Sier at utviklerne må gjøres klar over at løsningene ikke er UU, oppfordrer brukere til å benytte seg av ulike klagemuligheter

Håper Standard Norges komité for læringsteknologi vil sette fart på universell utforming av digitale læremidler!

TAKK FOR MEG!

Følg arbeidet vårt på www.ftbb.no